

De Venser

Boom- en groencompensatieplan

Versie definitief 08-05-2023

Inhoud

Inleiding.....	3
Uitgangspunten	5
Kwantificering opgave boomcompensatie kroonprojectie.....	7
Inzet behoud bomen.....	8
Compensatie	10
Overzicht voorgestelde compenserende maatregelen:	12
Overzicht kavel Stadgenoot en plangrens:	13
Bomen planten.....	15
Ecologisch opwaarderen.....	16
Plantplaatsverbetering	16
Vergroenen	17
Conclusie	17
Bijlage:	19

Inleiding

Aanleiding

De Venser is een ruim 40 jarig woonzorgcentrum en ligt in het meest zuidelijke deel van de Venserpolder in Amsterdam Zuidoost. De bouw is gedateerd en wordt vervangen door een eigentijds zorgcentrum. Daarnaast wordt het aantal woningen uitgebreid.

De maatschappelijke wens om meer woningen te bouwen en de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren komen in dit project samen. Er zijn meer woningen nodig om aan de stijgende vraag te voldoen. Anderzijds is een groene leefomgeving belangrijk voor ons welzijn, de biodiversiteit en klimaatadaptatie (bergen van regenwater en tegengaan urban-heat effect). Een groene leefomgeving verhoogt de kwaliteit van leven.

Stadgenoot heeft ervoor gekozen om de bewoners van de Venser slechts eenmaal te laten verhuizen: van de huidige (te slopen) bebouwing naar de nieuwe woningen.

Geen tussentijdse, tijdelijke opvang in andere (zorg)complexen. Ook dit is een belangrijk aspect dat bijdraagt aan de kwaliteit van leven. Deze keuze heeft tot gevolg dat zowel de bouw- als de sloopwerkzaamheden gefaseerd uitgevoerd dienen te worden. Deze fasering heeft een zeer positief effect op de bewoners en een negatief effect op het aantal te behouden bomen. Voor het realiseren van deze nieuwbouw is het onontkoombaar dat er bomen gekapt worden.

In dit bomencompensatieplan brengen we de te kappen bomen, de beschermende- en de compenserende maatregelen in beeld.

Bomen helpen ons

Wanneer mensen worden gevraagd hun eigen leefomgeving te waarderen, dan komen bomen daar meestal uit naar voren als belangrijkste structuurdragers van de groene wereld. De manier waarop zij ruimte en diepte geven en ons oog strelen, ons beschutten en verwonderen, maakt dat zij onlosmakelijk verbonden zijn met de kwaliteit van onze leefomgeving.

Een boom is geen ding op zich. Geen los element, maar een levend wezen, dat onlosmakelijk verbonden is aan het bodem-voedsel-web van de groeiplaats. Als wij een stap verder gaan is de boom de bovengrondse manifestatie van wat een groeiplaats voort kan brengen. Het is moeilijk te zeggen waar de boom ophoudt en het bodem-voedsel-web begint. Met de vergaande symbiose voedt de boom het bodemleven en verdeelt het web de beschikbare grondstoffen tussen de groene partners. Symbiotische schimmels “verbouwen” dus bomen.

Ondertussen doen bomen allerlei goede dingen voor ons. Niet alleen voelen wij ons prettiger in de buurt van groen, ook zijn zij belangrijk voor de biodiversiteit, de koolstofvastlegging, het afvangen van fijnstof, het temperen van de temperatuur en de regulering van de waterhuishouding.

In een periode waarin de klimaatverandering voelbaar wordt met hittegolven en wateroverlast zijn bomen een cruciaal onderdeel in het leefbaar houden van de stad. Wat bomen voor ons doen noemen wij ecosysteem-diensten. Daar bomen voortvloeien uit de groeiplaats blijken deze ecosysteem-diensten vooral met de groeiplaatsen samen te hangen. Bomen zijn beschermd, groeiplaatsen niet. De inzichten hierin ontwikkelen snel, echter is de regelgeving hier nog niet op ingericht.

Uitgangspunten

Voor de realisatie van de nieuwbouw de Venser zal in eerste instantie het nodige aan groen verdwijnen. Er is sprake van inbreiding op de locatie en de omvang van de gebouwen nemen in oppervlakte toe. De gemeente Amsterdam heeft de eis gesteld dat de bomen die verloren gaan door de nieuwbouw, gecompenseerd worden door middel van een boomcompensatieplan. Het doel is het groen dat wordt verwijderd, weer terug te brengen en in dezelfde hoeveelheid als de uitgangssituatie. De basis voor de compensatie vormen de ecosysteem-diensten, die het groen leveren. Hiermee geeft de gemeente invulling aan vernieuwde inzichten op het gebied van klimaatadaptatie, watermanagement en het stimuleren van de biodiversiteit. Door te compenseren in eco-systeemdiensten wordt voorkomen dat alleen 'stammen worden geteld' i.p.v. naar de (biodiversiteit)kansen van het geheel te kijken.

Wat betreft regelgeving kent gemeente Amsterdam alleen de APV (Algemene Plaatselijke Verordening), die bij het verwijderen van bomen verwijst naar de Bomenverordening Amsterdam 2014. De Bomenverordening 2014 geeft in een tabel aan hoeveel bomen na de kap terug geplant moeten worden. Deze tabel is uitsluitend op de leeftijd van de te kappen bomen gebaseerd, met een verrekenbare factor voor de maat, waarin de bomen terug geplant worden. Soort, grootte en bijdrage in ecosysteemdiensten worden niet meegewogen.

De lokale wetgeving voorziet dus niet in het compenseren van ecosysteemdiensten, het beschermen van groeiplaatsen of het in stand houden van biodiversiteit. Ook genieten heesters, gras en struweel geen enkele bescherming, hoewel zij van groot belang zijn voor het grote groenblauwe systeem.

Vanuit de groennorm van de gemeente Amsterdam volgt dat er op deze locatie vanwege de bouw van extra woningen er 3.300 m² ecosysteemdiensten en 8.800 m² openbaar groen gerealiseerd moet worden.

Voor het bepalen van de uitgangspunten is er intensief contact geweest tussen gemeente Amsterdam, Stadgenoot en HOEK. Voor het bepalen van dit bomencompensatieplan zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De bomen die in de Venser gehandhaafd blijven, kunnen na afronding van de bouw- en terreininrichting, vitaal en gezond doorgroeien. Oftewel we koesteren de aanwezige bomen, maar wanneer de toekomstige inrichting van het terrein een dusdanig negatief effect heeft op de boom, dat deze na de definitieve inrichting sterk in vitaliteit achteruit gaat, kiezen we ervoor om de boom nu te laten wijken. Het voordeel van deze benadering is dat bij de nieuwe terreininrichting de groeiomstandigheden voor de nieuw te planten bomen worden geoptimaliseerd, waardoor vitale bomen met een gezonde groeikracht het decor vormen. Dit wordt bereikt door het aanbrengen van goede plantplaatsvoorzieningen.
2. De bomen die gehandhaafd blijven, koesteren- en beschermen we. Dit wordt vastgelegd in een boomprotectieplan. De bouw zal boombeschermende maatregelen moeten nemen (of accepteren) en haar manier van werken aan het aanwezige bomenbestand moeten aanpassen. Oftewel behouden van bomen gaat voor efficiency in het bouwproces. Concreet houdt dit o.a. in:
 - inzet bouwkransen en -materieel afstemmen op de beschikbare ruimte;
 - rij- en transportroutes aanpassen aan de te handhaven bomen;

- bij inzet (bron)bemaling wordt continue de vochtigheidstoestand van de boomkluiten van de te handhaven bomen gemeten. De bomen krijgen een watergift toegediend wanneer het vochtigheidsgehalte onder het vereiste niveau dreigt te komen.
- 3. Voor de herontwikkeling van de Venser is bomenkap onvermijdelijk. Door toename van het bouwvolume van de Venser is de herplantplicht zoals deze uit de bomenverordening naar voren komt, niet duurzaam binnen de kavelgrenzen van Stadgenoot te realiseren.
- 4. Het uitgangspunt is om de compenserende maatregelen zoveel mogelijk binnen de kavelgrenzen van Stadgenoot te realiseren. Een andere belangrijke vorm van compensatie geschiedt door, de compenserende maatregelen binnen de plangrenzen van de Venser te realiseren. De plangrens betreft de kavel van Stadgenoot inclusief het direct omliggende gebied. Hierdoor zijn we in staat de omliggende openbare ruimte te vergroenen of de kwaliteit van het bestaande groen structureel te verbeteren.
- 5. Een beperkt aantal van de te verwijderden bomen zijn geschikt voor verplanten naar omliggende straten of groenstroken. Het type boom, de vitaliteit van de boom en/of de bijbehorende toekomstige beheerkosten van deze bomen zijn voor Gemeente Amsterdam duidelijke kaders.
- 6. Het is de inzet om zo veel mogelijk bomen op de kavel van Stadgenoot terug te planten en hier een zo groot mogelijk kroonvolume mee te realiseren. Er worden in ieder geval 62 bomen of grote meerstammige solitaire heesters op de kavel terug geplant. Daarnaast worden nog eens 68 bomen of grote meerstammige solitaire heesters binnen het plangebied van De venser geplant.
- 7. De invulling van de compensatie van de te kappen bomen wordt als volgt toegepast, waarbij de meest optimale situatie is het behouden van de boom (i); de laagst waardering in de compensatie is het aanbrengen van bladvolume onder de kroonprojectie binnen het plangebied:
 - i. Behouden/koesteren boom
 - ii. Verplanten boom naar nieuwe groeiplaats binnen plangebied, kavel Stadgenoot
 - ii. Verplanten boom naar nieuwe groeiplaats binnen het plangebied, buiten kavel Stadgenoot
 - iii. Herplant bomen in zwaardere maat (20-25) dan vereist binnen plangebied, kavel Stadgenoot
 - iv. Herplant meerstammige solitaires in zware maat binnen plangebied, kavel Stadgenoot
 - v. Herplant bomen in zwaardere maat (20-25) dan vereist binnen plangebied, buiten kavel Stadgenoot
 - vi. Verplanten meerstammige solitaires binnen plangebied
 - vii. Verbeteren groeiplaats te handhaven plataan binnen projectgrenzen
 - viii. Verbeteren groeiplaats bomen Berthold Brechtstraat
 - vii. Verbeteren groeiplaats bomen Bretanostraat
 - viii. Aanbrengen bladvolume door aanleg extra onderbeplanting van heesters en vaste planten onder kroonprojectie van groenstrook (zijde Anna Biamansingel)

Kwantificering opgave boomcompensatie kroonprojectie

Bebouwd oppervlak

Voor nieuwbouw	: 6.296 m ²
Na nieuwbouw	: 12.165 m ²

Verlies kroonprojectie m²:

Huidige kroonprojectie bomen	: 5.463 m ²
Te handhaven bomen	: 2.079 m ²
Te verschuiven bomen	: 140 m ² (3 st.)
Te verplanten bomen	: 106 m ² (8 st.)
Te verwijderen bomen	: 3.993 m ² (144 st.)

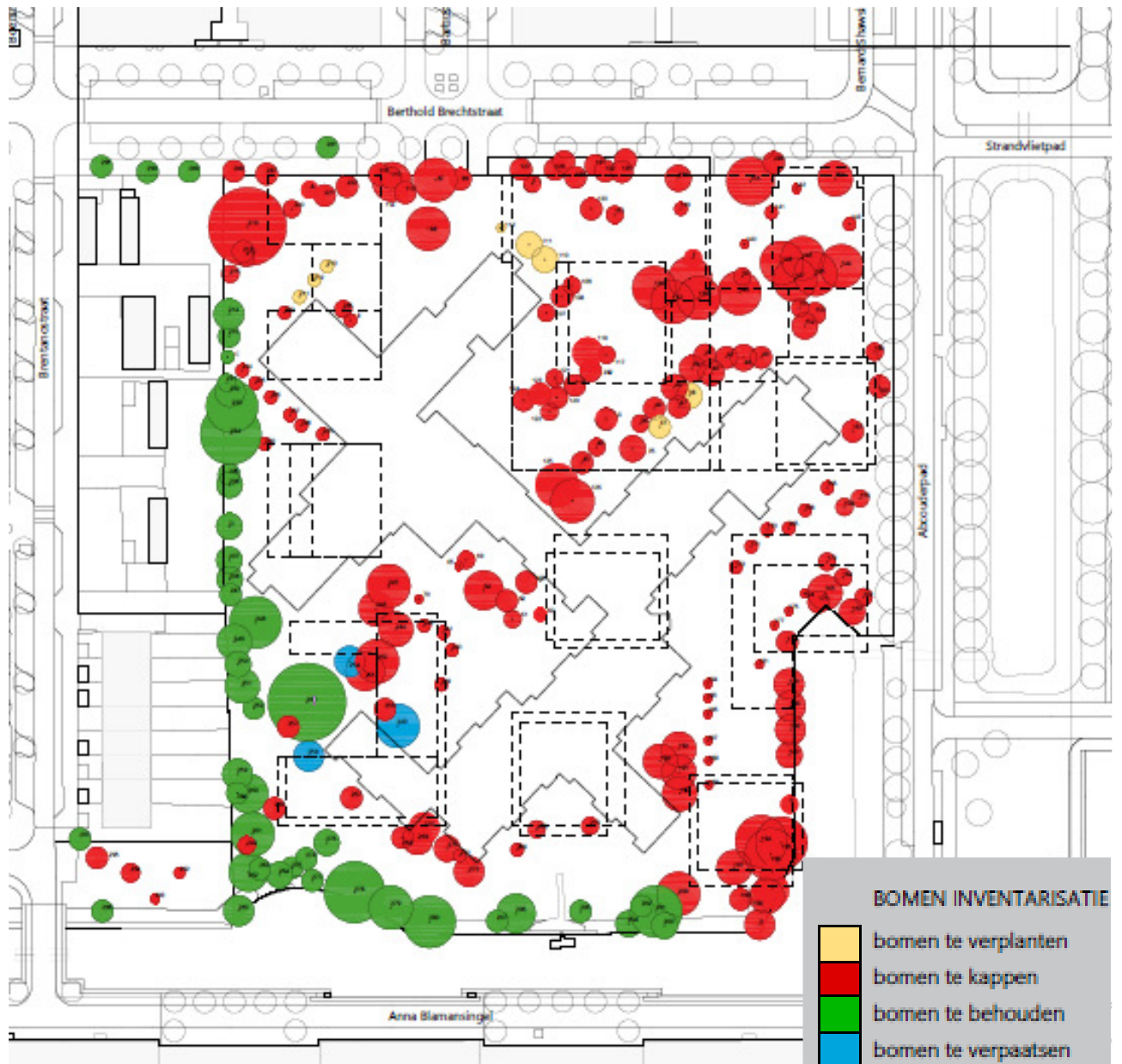
Aantallen bomen stuks:

Te verwijderen bomen	: 144 stuks	
1 ^e grootte	: 30	21%
2 ^e grootte	: 28	19%
3 ^e grootte	: 86	60%

Compensatie eis Bomenverordening

Bij 144 stuks verwijderen bomen: 504 stuks herplant in de maat 18-20

Berekende waarde te kappen bomen € 430.421,-

Inzet behoud bomen

Groen is kostbaar. Het is beter te behouden, dan te herstellen. Het is de inzet van dit plan om wat mogelijk is te behouden ook gaaf, gezond en intact door de werkzaamheden te loodsen, of beter: de bomen effectief te beschermen tegen schade als gevolg van de geplande (bouw)activiteiten. Als een boom wordt verplant (of verschoven), dan is dat alleen van de originele standplaats naar de definitieve, nieuwe standplaats. Bij het verplanten moet er dan voldoende bovengrondse en ondergrondse ruimte zijn om de boom duurzaam te kunnen handhaven.

Door de geplande bouw en faseringen zullen veel bomen op het middenterrein niet behouden kunnen blijven en worden gekapt. Hiervoor zijn serieuze afwegingen en beoordelingen in het veld gemaakt. Waar kansen liggen voor behoud van bomen, zoals de *Platanus x hispanica* (boomnummer 283), of behoud door te verschuiven zoals de Ginko

biloba (boomnummer 243), de *Betula utilis* 'Doorenbosch' en de *Liquidambar styraciflua* (boomnummer 258), worden deze uitgevoerd.

De groene zoom kan echter wel grotendeels behouden blijven. Het gaat hier om zowel de lanen op grond van de gemeente Amsterdam, als om de bomen aan de rand van het terrein van De Venser. Hiervoor zal een boomprotectieplan uitgewerkt worden, waarin de plannen, afspraken, communicatiestructuren, toezicht en evaluatie zijn geregeld.

Dit plan dient vanaf de aanbesteding (bouw) geïmplementeerd te worden en behelst ook de inrichting van de bouwplaats, alsmede het monitoren van het bodemvocht bij het onderbemaling tijdens het maken van de funderingen.

Behoud van de bomen betekent naast het heel houden van de bovengrondse delen, vooral het beschermen van de groeiplaats. Er zal rekening gehouden moeten worden met de aanwezige beworteling en toekomstige peilhoogten.

Boom 87 en 88 komen midden in de parkeerlus met parkeerplaatsen en zwaar belaste verharding

Boom 125 en 126, 125 komt midden in een pad, 126 midden in een wadi

Compensatie

In totaal zullen 144 bomen verwijderd moeten worden. Vanuit de Bomenverordening is de opgave om voor de te verwijderen bomen, 504 bomen in de maat 18-20 terug te planten.

Het aantal van maximaal 504 bomen is enkel gerelateerd aan de leeftijd van de te 144 te verwijderen bomen, opgelegd door de Bomenverordening Amsterdam 2014.

Circa 60% van de te verwijderen bomen zijn bomen uit de 3^e grootte van enige leeftijd.

De opgelegde herplantplicht is gebaseerd op leeftijd en in dit geval buitenproportioneel zwaar. Bij de berekening van de herplantplicht wordt niet gekeken naar de vitaliteit van de bomen, of deze zaailingen zijn of in welke mate de bomen (ernstige) gebreken vertonen.

Bomen doen vele goede dingen voor ons. De parameter voor de mate waarin zij bijdragen aan de leefbaarheid van onze omgeving is bladoppervlak of kroonvolume, dit is niet altijd te relateren aan de leeftijd van de boom. Bladoppervlak en kroonvolume worden bepaald door de capaciteit van de groeiplaats. Groencompensatie, of het compenseren in ecosysteemdiensten gaat dus ook over groeiplaatsen en waterberging.

Het bebouwde oppervlakte op het terrein van de Venser neemt van 6.296 m² toe tot 12.165 m². Dit betekent een verdubbeling van de afdekking en een directe vermindering in ecosysteemdiensten en waterberging.

In dit compensatieplan is er naar gestreefd om de kwaliteit van het groen op- en om het projectgebied te verhogen. Hierbij wordt er afgeweken van de herplantopgave van 504 bomen. In onderstaande schema's staat weergegeven hoe de compensatie m.b.t. de Venser vorm wordt gegeven. De maatregelen staan omschreven in de volgorde van wenselijkheid.

Het vertrekpunt is het creëren van ecosysteemdiensten waarbij de Venser en het gebied daaromheen een groene opwaardering ondergaan. Het resultaat: een gebied waar het fijn wonen en werken is. Hierbij zijn de maatregelen gericht op het duurzaam beschermen van

de te handhaven bomen o.b.v. boomprotectieplan en het structureel verbeteren van het projectgebied en de directe omgeving. Die inspanningen komen direct ten goede aan de bewoners, bezoekers en flora en fauna van het gebied. Daarbij dient in ogenschouw genomen te worden de maatregelen die plaats gaan vinden op het nieuw in te richten plangebied van de Venser.

In het schema hieronder staan de maatregelen uitgedrukt in euro's.

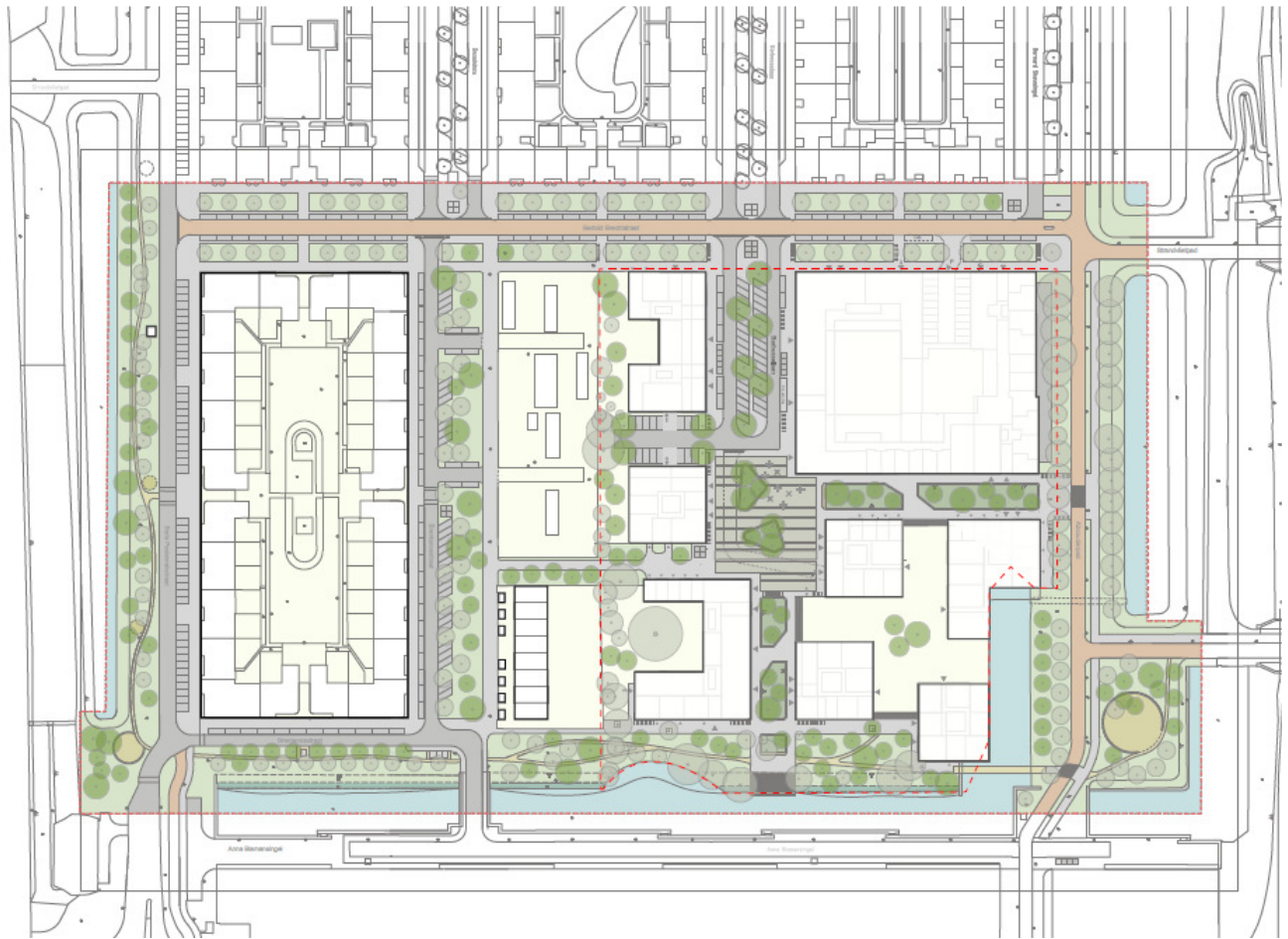
Samenvattend:

- ✓ Nieuwe aanplant van bomen en meerstammige solitair 130 stuks. Deze vertegenwoordigen een waarde van € 155.000,- exclusief BTW;
- ✓ Extra maatregelen (verplanten bomen en/of creëren verbeterde groeiomstandigheden waardoor bladvolume met 20% toeneemt, en aanbrengen extra bladvolume onder de bomen) vertegenwoordigen een waarde van € 326.700,- exclusief BTW.
- ✓ De te compenseren waarde van de te kappen bomen bedraagt € 430.421,-. De voorgestelde compenserende maatregelen kosten naar schatting circa € 481.700,00.

Overzicht voorgestelde compenserende maatregelen:

maatregel	aantal		boomwaarde	maatregel	kosten maatregel	totaal
i	41	st	n.v.t.	behouden/koesteren te handhaven bomen	n.v.t.	
maatregel	boomnr.		boomwaarde	maatregel	kosten maatregel	totaal
ii	243	nr	€ 9.365,00	verplanten met caterpillar en inrichten nieuwe ruime plantplaats waardoor bladvolume met 20% toe zal nemen	€ 7.250,00	€ 21.750,00
ii	254	nr	€ 2.748,00	verplanten met caterpillar en inrichten nieuwe ruime plantplaats waardoor bladvolume met 20% toe zal nemen	€ 7.250,00	
ii	258	nr	€ 9.365,00	verplanten met caterpillar en inrichten nieuwe ruime plantplaats waardoor bladvolume met 20% toe zal nemen	€ 7.250,00	
iii	37	nr	€ 912,00	verplanten met kraan en inrichten nieuwe plantplaats waardoor bladvolume met 20% toe zal nemen	€ 2.950,00	€ 23.600,00
iii	38	nr	€ 912,00	verplanten met kraan en inrichten nieuwe plantplaats waardoor bladvolume met 20% toe zal nemen	€ 2.950,00	
iii	110	nr	€ 912,00	verplanten met kraan en inrichten nieuwe plantplaats waardoor bladvolume met 20% toe zal nemen	€ 2.950,00	
iii	111	nr	€ 912,00	verplanten met kraan en inrichten nieuwe plantplaats waardoor bladvolume met 20% toe zal nemen	€ 2.950,00	
iii	112	nr	€ 912,00	verplanten met kraan en inrichten nieuwe plantplaats waardoor bladvolume met 20% toe zal nemen	€ 2.950,00	
iii	211	nr	€ 1.623,00	verplanten met kraan en inrichten nieuwe plantplaats waardoor bladvolume met 20% toe zal nemen	€ 2.950,00	
iii	212	nr	€ 1.623,00	verplanten met kraan en inrichten nieuwe plantplaats waardoor bladvolume met 20% toe zal nemen	€ 2.950,00	
iii	213	nr	€ 1.623,00	verplanten met kraan en inrichten nieuwe plantplaats waardoor bladvolume met 20% toe zal nemen	€ 2.950,00	
maatregel	aantal		meerkosten	maatregel	meerkosten maatregel	totaal
iv	32	st	€ 1.100,00	planten boom in maat 20-25 i.p.v. 18-20 binnen plangebied, kavel Stadgenoot	€ 35.200,00	€ 80.200,00
iv	30	st	€ 1.500,00	planten meerstammige solitairen i.p.v. 18-20 binnen plangebied, kavel stadgenoot	€ 45.000,00	
v	68	st	€ 1.100,00	planten boom in maat 20-25 i.p.v. 18-20 binnen plangebied, buiten kavel Stadgenoot	€ 74.800,00	€ 74.800,00
maatregel	aantal		meerkosten	maatregel	kosten maatregel	totaal
vi	10	st	€ 1.575,00	verplanten met kraan solitairen en inrichten nieuwe ruime plantplaats	€ 15.750,00	€ 281.350,00
vii	1	st	€ 10.100,00	verbeteren groeiplaats plataan (boomnummer 283)	€ 10.100,00	
viii	26	st	€ 5.100,00	groeiplaatsverbetering bomen Berthold Brechtstraat (zuid-oost-zijde)	€ 132.600,00	
viii	19	st	€ 5.100,00	groeiplaatsverbetering bomen Bretanostraat	€ 96.900,00	
ix	400	m²	€ 65,00	aanbrengen bladvolume onder kroonprojectie plangebied, kavel SGN	€ 26.000,00	

Overzicht kavel Stadgenoot en plangrens:

- plangrens
- kavel Stadgenoot

Maatregelen plangebied de Venser:

Kavel Stadgenoot:

1. Aanleggen vaste planten borders in plaats van gazon. Het gedeelte op het terrein aan de kant van de Anna Blamasingel is het meest groen. Compenseren op ecosysteemdiensten betekent het creëren van zoveel mogelijk bladvolume en biodiversiteit. De compensatieopgave is zo groot, dat dit stuk groen een bospark zal worden. Gras wil niet onder gezonde bomen. Onder het bladerdak maken wij vaste plantenborders, volgens het Green to Colour concept. Hier is 400 m² te realiseren.
2. Snoeien, 'statisch afhekken', monitoren bodemvochtigheid, water geven, begeleiden plataan door de bouwwerkzaamheden. Communicatie, toezicht en regie.
3. Aanpassen groeiplaats plataan voor meer hoogwaardig doorwortelbaar volume en waterbuffering/infiltratie.
4. Verplanten middels verslepen van 3 grotere bomen naar de waterkant, inclusief de voorbereiding van de kluiten middels het rondgraven.
5. Aanleggen van doorwortelbaar volume middels technische constructies (o.a. boombunkers). Uitgangspunt is de toekomstige grootte van de kroonvolumes die zijn overeengekomen in combinatie met de belasting van het verkeer. Hiermee worden de oprit, parkeerplaatsen en de pleinen bedoeld.
6. Het creëren van waterbuffering/infiltratiesystemen waarin een teveel aan regenwater wordt gebufferd en bij droogte weer ter beschikking komt.
7. Het bemonsteren van grond en het toevoegen van voedingselementen en bodemleven voor een gebalanceerde groeiplaats waarin het bodem-voedsel-web zich optimaal kan ontwikkelen.
8. Nazorg en monitoring van de aanplant, snoeien en watergeven.
9. de te behouden bomen worden optimaal beschermd. Als voorbeeld de grote plataan (boomnummer 283). Op basis van het boomprotectieplan wordt de kroonprojectie van de boom zodanig afgesloten, dat deze niet toegankelijk is voor opslag- of bouwactiviteiten. De bouwprocessen passen zich aan op het aanwezige groen. Het werken volgens een boomprotectieplan en het nemen van de bijbehorende maatregelen, vertegenwoordigt in onze visie een belangrijke waarde. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden zal bij de te handhaven bomen sensoren worden aangebracht om de vochttoestand in de bodem te meten. Een sproeisysteem zorgt ervoor dat de boomkluiten van voldoende vocht voorzien blijven. Wanneer de bouwwerkzaamheden het noodzakelijk maken dat er incidenteel binnen de kroonprojectie wordt gewerkt, gebeurt dit onder toezicht van een ETW-er (European Tree Technician). Ook ziet de ETW-er er op toe dat in deze situatie de juiste beschermende voorzieningen worden getroffen. Deze extra investeringen zijn een voorwaarde om de te behouden bomen echt te beschermen en borgen de groei en vitaliteit van de bomen gedurende de bouw- en inrichtingswerkzaamheden. Deze vergaande maatregelen zijn uniek. In veel gevallen worden bomen 'beschermd' door stammommanteling. Bij deze stammommanteling heeft de boom na afronding van de bouwactiviteiten zoveel ingeboet aan vitaliteit, dat van doorgroei geen sprake meer is.

In plangebied de Venser, buiten kavel Stadgenoot:

Het verplanten van 10 bomen middels een verplantmachine binnen het plangebied in overleg met de gemeente Amsterdam.

Bomen planten

Naast de 62 bomen en/of zware meestammige solitairen die kunnen worden geplant op de kavel van Stadgenoot, kunnen nog eens circa 68 bomen binnen het plangebied van de Venser worden geplant. Kanttekening daarbij is dat in een dicht bebouwde omgeving de groeiplaats oneindig veel spannender is, dan de maat van aanplant. De aanleg van groeiplaats is kostbaarder dan de boom en bepaalt de uiteindelijke grootte van de boom. Hier hoort dan ook de nadruk op te liggen.

De combinatie van waterberging en bomen op daktuinen is een vruchtbare combinatie. Echter, vanaf het moment van ontwerpen en het bepalen van de plaats van de bomen moeten er constructieberekeningen gemaakt worden. De resultaten met daktuinen en bomen in bijvoorbeeld Overhoeks (Amsterdam-Noord) zijn spectaculair.

Voor de parkeerplaatsen in de parkeerlus gaat de voorkeur uit naar een sandwichconstructie, een compromis tussen doorwortelbare ruimte en draagkracht van de bestrating.

Aanvullende kansen: waterkanten, die natuurvriendelijker ingericht kunnen worden. Ook kan hier de gelaagdheid in de beplanting sterk worden verbeterd

Ecologisch opwaarderen

Ecologisch opwaarderen betekent de complexiteit en diversiteit van een groene buitenruimte vergroten met als doel de biodiversiteit te versterken en te vergroten. De groenstroken in de omgeving zijn vooral stroken (ruig) gras met een rijbeplanting van bomen. De omgeving wordt gekenmerkt door een zeer beperkte gelaagdheid, zowel in horizontale, als in verticale zin.

Horizontale gelaagdheid gaat over de overgangen tussen de landschapstypen en -elementen. Open stukken afgewisseld door struiken, gevolgd door bomen en open plekken daartussen naast een oever. Verticale gelaagdheid gaat over hoogteverschillen tussen de beplanting en binnen de beplanting. Verticale gelaagdheid zijn heesters onder bomen met kruiden daarnaast. Hoe groter de afwisseling, des te groter het aantal verschillende niches en daarmee de meerwaarde voor de biodiversiteit. Vooral verticale gelaagdheid draagt bij aan de waterretentie.

Overgangen van land naar water, in combinatie met struweel zijn ook belangrijk gebied voor de biodiversiteit. In het verlengde van de Bernard Shawsingel kan naast het fietspad over een lengte van 100 m¹ en een breedte van minstens 4 m¹ het gras omgevormd worden van intensief gemaaid gazon naar kruidenrijk grasland. Het soortenmengsel dient afgestemd te zijn voor een standplaats onder een bomenrij. Door het verschralen van de bodem, inzaaien van kruiden en het aanpassen van het maaibeleid langs het Abcoudepad is er veel ecologisch rendement te behalen.

Plantplaatsverbetering

Door het verbeteren van de groeiplaatsen in de Brentanosstraat en de Bertold Brechtstraat zal Stadgenoot bijdragen aan het plan van gemeente Amsterdam de straten fors te vergroenen.

De inzet van Stadgenoot is een bijdrage te leveren, die een verbetering van de vitaliteit van de bestaande bomen als gevolg heeft. Het doel is om zo extra bladvolume te realiseren.

De parameter voor ecosysteemdiensten is bladvolume. De parameter voor mogelijk bladvolume is hoogwaardig doorwortelbaar volume in combinatie met waterinfiltratie.

Per m² kroonprojectie is op een grondwaterprofiel 0,5 - 0,75 m³ grond nodig.

Naast open boomspiegels is het afwateren op de groeiplaatsen een verbetering in waterinfiltratie.

Het bodemleven en de boom zijn wederzijds van elkaar afhankelijk. Het toevoegen van specifiek bodemleven kan een grote structurele verbetering in de dynamiek van de groeiplaats betekenen en de mate waarin CO₂ wordt vastgelegd.

Het verbeteren van bestaande groeiplaatsen is maatwerk. Het is afhankelijk van het bestaande wortelpakket welke maatregelen er nodig zijn om de groeiplaats te verbeteren. Hiervoor is plantplaatsonderzoek ter plaatse nodig, inclusief chemische analyse van de bodem.

In zowel de Brentanosstraat, als in de Bertold Brechtstraat zorgt Stadgenoot voor een toename van 10 - 20 procent bladvolume bij de bestaande bomen.

Uitwerking compenseren op ecosysteemdiensten maakt dat het compensatieplan 3 componenten kent:

- Bomen planten
- Ecologisch opwaarderen
- Vergroenen

Vergroenen

In beginsel betekent vergroenen het verwijderen van bestrating en het inplanten van de vrijkomende ruimte. Naast de compensatie-eis die voortvloeit uit de kap, nodig voor de nieuwbouw, geldt de groennorm. Deze stelt dat bij het bouwen van extra woningen er ook openbaar groen gerealiseerd moet worden.

Hiernaast ligt er bij de gemeente Amsterdam een opgave de stad te vergroenen. Het leidende motief daarachter is de leefbaarheid van de stad. Klimaatadaptatie betekent aanpassen aan het veranderende klimaat. Versteende omgevingen warmen harder op en blijven langer warm. Groen verkoelt en remt opwarming. Met zwaarder wordende hittegolven, langer en warmer, neemt de temperende kwaliteit van groen in waarde toe. Naast de opwarming verandert ook de manier waarop de regen valt. Nog steeds gewoon naar beneden, maar vaker veel water in een korte tijd, met steeds langere perioden van droogte ertussen. Om de wateroverlast binnen de perken (letterlijk!) te houden zijn dus ook meer en betere groeiplaatsen nodig. Hierin kan het regenwater infiltreren en vastgehouden worden. Het overtollige water kan naar het grondwater wegzakken. Goede groeiplaatsen zijn zowel goed in kwaliteit, als in kwantiteit. Dit laatste is van belang om voldoende vocht te kunnen bufferen voor de planten om periodes van droogte te kunnen overbruggen.

Groen helpt om de uitdagingen, voortvloeiend uit de klimaatverandering, het hoofd te bieden.

De inzet van de voorgestelde maatregelen is om zo veel mogelijk doelen te dienen en bij te dragen aan zowel structureel beter groen, als om de waterberging te verbeteren. Hoewel sommige dingen ook gewoon mooi mogen zijn, is het ook belangrijk dat de biodiversiteit verbetert. Kortom, vergroenen, verduurzamen en beleven.

Het vergroenen van de omgeving is spitten in andermans tuin. Het concreet maken van plannen kan alleen in samenwerking met de gemeente Amsterdam.

Conclusie

Het groen dat verwijderd zal worden bij de nieuwbouw zal op de volgende manieren worden gecompenseerd. Voor het verwijderen van ongeveer 144 bomen en het toevoegen van

ongeveer 6.000 m² voetafdruk van bouwwerken zullen de volgende maatregelen getroffen worden.

- In het plangebied de Venser, inclusief de kavel van Stadgenoot, worden circa 130 bomen en meerstammige solitairen terug geplant in een zwaardere maat dan 18 - 20 cm;
- 3 bomen in de maat 30 - 50 cm worden in het plangebied verplaatst;
- 8 bomen in de maat 20 - 25 cm worden verplant op- en rondom het plangebied;
- 10 meerstammige solitairen worden verplant op- en rondom het plangebied;
- De groeiplaats van de grote, te handhaven, plataan (boomnummer 283) wordt sterk verbeterd waardoor het kroonvolume met 20% toe zal nemen;
- De groeiplaats van 26 bomen aan de Berthold Brechtstraat worden verbeterd;
- De groeiplaats van 19 bomen aan de Bretanostraat worden verbeterd;
- Aanleg van 400 m² heesters en vaste planten vegetatie onder kroonprojectie bomen op het plangebied binnen het kavel Stadgenoot.

Grasveld aan de Anna Blamansingel. Behalve bomen worden hier ook vaste planten en heesters aangeplant

Bijlage: